A. 1858. N°. 264.

MAANDAG 8 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

UTRECHT 7 November.

Onder de tijdingen, heden tot ons gekomen, is wel de voornaamste de officiële mededeeling der zamenstelling van het Pruissiesch ministerie, dat alsnu, met den vorst *van Hohenzollern-Sigmaringen* aan het hoofd, zal bestaan uit de heeren: *Flottwell* binnenl.; *v. Auerswald*, minister van staat zonder portef.; *v. Schleinitz* buitenl.; *v. Bonin* oorlog, *v. Patow* finantien; *v. Pückler*; landbouw, *Bethmann Hollweg* eeredienst, *v. d. Heydt* koophandel en *Simons* justitie. Over het geheel zal men met dit ministerie wel te vreden kunnen zijn, en het zal ook gewis gevolg geven aan den meer vrijzinnigen geest, dien de prins van Pruissen blijkt te willen huldigen.—Vooral de beslechting van de kwestie der grondbelasting moet dit nieuwe ministerie zijn opgedragen, en de prins moet, voor hij den heer *Patow* tot min. van finantien heeft benoemd, zich met dezen over die zaak hebben verstaan. De heer *v. Patow*, lid der linkerzijde, weet men dat mede de ten vorige jare betreffende de grondbelasting ingebragte voorstellen heeft bestreden.

De heer *v. Manteuffel* zal als schadeloosstelling voor zijn ontslag, tot den gravenstand verheven worden, het erfelijk lidmaatschap van het Heerenhuis en eene hooge betrekking aan het hof erlangen. Plaatsgebrek belet ons heden deze zaak uitvoeriger te bespreken, en ook zien wij ons daardoor beperkt in de mededeeling van andere berigten, die trouwens niet talrijk zijn. — Zoo komt o. a. de *Indépendance Belge* heden nogmaals terug op de zaak van het kind van *Mortara*, en beweert, dat niet slechts aan het Fransche goevernement door de Pauselijke regering eene memorie werd gezonden, waarin zij ophelderingen geeft nopens hetgeen met bedoeld kind is voorgevallen, maar dat ook eene kopie dezer memorie is gezonden aan al de mogendheden bij wie de Paus door gezanten is vertegenwoordigd. Het blad beweert verder, dat deze kwestie tot eene spanning tusschen de Fransche en Pauselijke regeringen heeft aanleiding gegeven, die in de laatste dagen toegenomen is, doordien de direkteuren van het gesticht, waarin de jeugdige *Mortara* zich te Rome bevindt, hem in witte feestkleederen door de straten der stad hebben geleid. Men meent er wel is waar zeker van te zijn, dat de Paus zelf van deze uittartende vertooning onbewust was, maar men vreest toch, dat hierdoor de vriendschappelijke betrekkingen tusschen Frankrijk en den Pauselijken Stoel niet bevorderd zullen worden, te meer als het waar is, dat ook de verhouding tusschen den Paus en generaal *Guyon* op het oogenblik minder aangenaam is.

Uit Konstantinopel zijn weder berigten ontvangen, die van den slechten geest onder de Muzelmannen getuigen. In Tripoli heeft de bevolking nl. een komplot gesmeed om de Christenen te vermoorden. Gelukkig is dit in tijds ontdekt en zijn de noodige voorzorgen en maatregelen genomen. Op Rhodes schijnt men, door denzelfden geest gedreven, den Engelschen Konsul zoozeer beleedigd te hebben dat hij zijne vlag heeft ingenomen, en te Volo hebben de Grieksche bewoners de bescherming der vreemde Konsuls tegen de Turken moeten inroepen.

Uit Lissabon verneemt men, dat de inwoners eene inschrijving hebben willen openen om de schadeloosstelling aan Frankrijk bijeen te brengen, doch dat de regering dit niet heeft willen veroorloven.

In Spanje hebben in 222 kieskollegiën de kandidaten der regering de overwinning behaald.

:— Z. M. de koning en Z. K. H. de prins *van Oranje* hebben gister morgen ten 10 ure op het koninklijk paleis in een bijzonder gehoor ontvangen den voorzitter en de leden van de Synodale kommissie der Ned. Herv. kerk.

Ten 10½ ure hebben Z. M. en Z. K. H. ten gehoore toegelaten de heeren *van der Heim van Duyvendijke*, kommissaris des konings in de provincie Zuidholland, en de heeren *Geraerds Thesing*, *Mock*, *van Hoogstraten*, *C. van Vollenhoven*, *van der Mandelen*, *Begram* en *van Koetsveld*, leden der Prov. Staten, benevens den griffier *Just de la Paisières*, zijnde de kommissie, uit die vergadering, belast met den koning en den kroonprins geluk te wenschen met de heugelijke gebeurtenis der bereiking van den 18jarigen leeftijd des prinsen, en om van de gehechtheid en trouw der Staten aan het Huis van Oranje de verzekering te geven. De kommissie had zich aan het goevernementsgebouw vereenigd, en had zich van daar naar het paleis in het Noordeinde begeven.

:— Z. M. de Koning heeft gister baron *Doblhoff*, Oostenrijksch gezant, in afscheidsgehoor ontvangen, en den heer *Jabat*, Spaansch gezant, tot kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd.

— H. M. de Koningin-weduwe wordt dingsdag 9 dezer van Soestdijk in de residentie verwacht. Een gedeelte van H.D. hofhouding is reeds te 's Hage aangekomen.

---

§— De regering heeft in hare memorie van beantwoording omtrent hoofdstuk IV (justitie) der staatsbegrooting voor 1859 medegedeeld, dat de wetsontwerpen, betreffende het nationaal strafwetboek, de regterlijke organisatie, en tot regeling van de bevoegdheid der vreemde verzekeringsmaatschappijen om hier te lande te behandelen, zich thans bij den raad van state bevinden.

Zij heeft verder te kennen gegeven, dat de staatskommissie, belast met het onderzoek der wijze, waarop de in art. 59 van het V. hoofdst. der Staatsbegrooting voor 1858 bedoelde statistiesche kommissie zou behooren te worden zamengesteld, aan haren last heeft voldaan, en dat de regering thans overweegt, welk gevolg aan die zaak kan worden gegeven; dat de koning den minister van justitie heeft gemagtigd ter griffie van de Tweede Kamer te doen nederleggen een afschrift van het rapport der staatskommissie, belast met het onderzoek naar de middelen om verband te brengen tusschen de rijksveldwacht en het wapen der kon. maréchaussee; — dat tusschen de departementen van financiën en justitie eene briefwisseling bestaat over dat misbruik, door ouders gemaakt van hunne bevoegdheid tot het verleenen van handligting aan hunne minderjarige kinderen, en dat de regering zich voorstelt de regeling van dit onderwerp aan het oordeel der Staten-Generaal te onderwerpen; — dat het goevernement gaarne de wetgeving op het stuk der geregtelijke konsignatiën in nadere overweging zal nemen.

De aanmerkingen, in het voorloopig verslag gemaakt over de instelling der rijksveldwacht, worden door de regering beantwoord. Zij acht, dat de rijksveldwacht nog te kort bestaat, om reeds nu over hare werking een stellig oordeel te kunnen vellen. Doch in de ambtsberigten, welke de minister van justitie ontvangt, wordt vrij algemeen de goede werking der rijksveldwacht, vooral ten platten lande, geroemd. De regering kan zich moeijelijk voorstellen, dat de vrees van sommige leden, alsof deze inrigting zou leiden tot verdringing van het gemeentelijk toezigt, waardoor de zelfstandigheid der gemeente zoude worden bedreigd,—zoude kunnen worden verwezenlijkt. Dit bezwaar zou overigens in niet mindere mate tegen de marechaussee bestaan. Het bezwaar nopens den verwarden toestand, die in den boezem der rijkspolitie zelve zoude heerschen, verdwijnt naar de meening des ministers allengs bij eene meerdere bekendheid met de gegeven voorschriften. Nopens de gemaakte vergelijking tusschen de bezoldiging van een rijksveldwachter en een marechaussee, merkt de regering op, dat het verschil inderdaad gering is te noemen, en tevens dat men kwalijk vergelijkingen kan maken tusschen de soldij van een militair en van een burgerlijken beambte, die meestal een gezin te onderhouden heeft.

Omtrent de afschaffing der wetten van Franschen oorsprong zegt de regering, dat zij wenscht voort te gaan op den tot nog toe gevolgden weg, om van iedere zich daartoe opdoende afzonderlijke gelegenheid tot afschaffing van deze of gene verordening gebruik te maken.

Het voornemen bestaat, om de strafgevangenis te Leeuwarden, welke als de meest geschikte gevangenis is aan te merken, in het vervolg alleen als kriminele strafgevangenis voor mannen aan te houden, en dientengevolge de strafgevangenis te Woerden als zoodanig op te heffen; terwijl dan van laatstgemeld gesticht in andere opzigten nog een nuttig gebruik zal zijn te maken. Zoo maakt het plan een onderwerp van onderzoek uit, of de strafgevangenis te Woerden alsdan niet gevoegelijk tot eene gevangenis voor jeugdige mannelijke veroordeelden, thans te Rotterdam gedetineerd, zou kunnen worden vertimmerd.

:— De minister van Justitie heeft den 4. Nov. aan de prok.- gen., fung. dir. v. pol. eene cirkulaire gerigt, waarin hij op nieuw de waterschouten ten strengste verbiedt zich op eenigerlei wijze in te laten, hetzij met het uitbetalen voor of namens de rederijen van de gagiën van het scheepsvolk, hetzij met het ontvangen dier gagiën van de reederijen voor of namens het scheepvolk, hetzij met het uitbetalen aan leveranciers of wie het ook zij van de schulden van scheepsvolk, zonder dat echter daarmede ongeoorloofd worde het afmonsteren voor of ten overstaan van den waterschout, als publiek ambtenaar, wanneer partijen zulks mogten verlangen.

:— Z. M. heeft bepaald, dat er vrijdom van port zal worden toegekend aan de briefwisseling die, onder de gewone bepalingen van kruisband en kontrasein gevoerd wordt tusschen alle rijksveldwachters der 1e en 2e klasse onderling, alsmede tusschen dezen en de aan hun ondergeschikte rijksveldwachters 3e klasse.

— Volgens de officiële deswege opgemaakte staten, bedroegen de hoeveelheid en de gemiddelde waarde van het verkazijnsde vee hier te lande in 1857, runderen 145,184 stuks, ter waarde (*ƒ* 71.14 per stuk) van *ƒ* 10,328,667; kalveren 92,357 stuks, ter waarde (*ƒ* 16,27½ per stuk) van *ƒ* 1,503,203; dus eene gezamenlijke waarde van *ƒ* 11.831.870. *Arnh. Ct.*

:— Men verneemt. dat reeds velen ten kantore van den heer *Landry* te 's Hage hebben ingeschreven voor de geldleening ten behoeve der doorgraving van de landengte van Suez.

— Tengevolge eener ongesteldheid van den kommissaris des konings van Gelderland, heeft het oudste lid van Gedep. Staten aldaar, de heer *v. Hoytema*, Dingsdag ll. de vergadering der Staten geopend en geleid. In die zitting zijn o. a. eenige ontwerp-reglementen op waterschappen ingebragt.

— In de *Middelb. Ct.* leest men, dat door mr. *F. van Deinse*, in de ll. Vrijdag gehoudene vergadering van prov. Staten, namens de vergadering aan den voorzitter en de leden van gedep. Staten, den bijzonderen dank en adhesie der Staten is betuigd voor de ernstige en krachtdadige vertoogen, door dat kollegie gerigt, zoo tot Z. M. den koning als tot de Staten Generaal, ter zake van de belangen der provincie Zeeland bij den aanleg van spoorwegen.

Door den voorzitter is daarop zijn genoegen betuigd dat hetgeen gedeputeerde Staten in deze deden, de onverdeelde goedkeuring der staten mogt wegdragen. Zij hielden zich overtuigd, dat hunne gevoelens, gegrond op het waarachtig belang van Zeeland, weerklank zouden vinden bij de vergadering, en vinden nu in dit bewijs van sympathie een spoorslag te meer, om met gepasten ernst op het ingeslagen spoor voort te gaan.

Aan het einde der zitting van dien dag is met algemeene stemmen aangenomen een voorstel van mr. *F. van Deinse* om gedeputeerde Staten de belangen aan te bevelen van die provincie opzigtens de wetsvoordragt tot evenredigmaking der grondbelasting, waarbij het kontingent voor Zeeland met ruim *ƒ* 35000 wordt verhoogd, meerendeel drukkende op de voormalige 4de en 5de distrikten.

— Uit de cirkulaire van den Prov. Inspekteur van 't Lager onderwijs in Drenthe dr. *Nassau*, ontleenen wij nog de volgende opmerkingen: Is schreeuwen van kinderen op de scholen een algemeen gebrek, *te haastig lezen* is nog een erger. De kinderen haasten zich onder 't lezen, omdat hun leeftijd vlug is; ook om te toonen hoe bedreven ze zijn, uit natuurlijke zucht naar onderscheiding. Intusschen men leest overluid, om te verstaan en verstaan te worden: hiermede is 't overhaast lezen in lijnregte tegenspraak. De onderwijzer, die 't niet, bedaard maar standvastig, uit overtuiging tegengaat, hoe kundig en bekwaam voor 't overige, schiet, in een hoogst gewigtig deel van zijne taak te kort: en dat te kort wordt door zijne overige wetenschap niet gedekt. De onderwijzer klaagt

dan wel, dat hij tegen dat *te haastig* lezen telkens waarschuwt; dat getuigt echter slechts van zijn onmagt; hij moet niet moedeloos klagen, maar door kracht van wil, met opgeruimden geest, pogen zijne eerlingen hierin te beheerschen.

Een ander gebrek is *verkeerde uitspraak*. Ze is tweederlei: de platte uitspraak van de streek, waar men woont, en die gemaakte en stijve, letter voor letter, naar de spelling af; *mensCHen* voor mensen, *dinGen* voor dingen, *tusSCHen* voor tussen, Christelijk voor Kristelijk, enz., enz.

Zelfs enkele onzer verdienstelijkste onderwijzers maken zich aan 't laatste schuldig. Op 't eerste schijnt over 't algeheel, weinig gelet te worden. Dit is af te keuren. Van leerredenen, van toespraken, door beschaafderen aan 't volk, gaat des te meer verloren, naarmate deze of die tongval van de gewone beschaafde spraak meer afwijkt. Niet alleen dit: 't verschil van uitspraak is eene soort van slagboom tusschen den meerder en minder beschaafden inwoner van 't zelfde land; 't maakt *ééne* taal tot *twee*; en de minder ontwikkelde is dan ook, wanneer hij den eerstgenoemden kan volgen, tot eene soort van overzetting van't gehoorde in eigene taal gehouden, waardoor de indruk van't gesprokene niet dan verflaauwd tot hem komt. Toenemende middelen van vervoer en drukkere verkeering tusschen verschillende deelen des lands, verplaatsing van ambtenaren van hier naar elders, van't eene naar't andere gewest, hebben in de laatste vijftig jaar 't scherpe der provinciale en plaatselijke tongvallen sterker afgeslepen, dan welligt vroeger in tweemaal zooveel tijds plaats had. De wezentlijke volkseenheid is daardoor krachtig aangewonnen. D'Onderwijzer eener lagere school, die 't gevoelt, dat zijn werk, hoe vreemd ook aan alle geruisch en vertoon, in 't naauwste verband staat met de groote algemeene zedelijke en tijdelijke belangen van 't geheele volk, kan in dezen stand der dingen niet voorbijzien, hoe hij hier tot medewerking is geroepen; even zoo min d'achting, die hij aan zich zelven, ook in taal en spraak is verschuldigd, uit het oog verliezen.

— De heer *J. Modera*, gep. kapt.-luit. t. z., voormalig chef van de afdeeling materieel, bij het departement van Marine, heeft eene niet voor den handel bestemde brochure van 1 vel druks aan de leden der Tweede Kamer doen ronddeelen, getiteld: *Blik in het kabinet des Ministers van Marine, Mr. J. S. Lotsy*. De schrijver ontwikkelt daarin de redenen van zijn ontslag. Hij betoogt, vooreerst, dat de kosten van het departement daardoor met *f* 2100 vermeerderd zijn, en hij doet eenige vragen aan den minister, naar aanleiding van het tusschen hen voorgevallene. Het blijkt daaruit, dat de minister, als reden voor die pensioenering, aan den heer *Modera* te kennen gaf, dat het hoofd van het materieel moet zijn een officier uit het vaste korps, iemand, die met den tijd medegaat, meer was op de hoogte van het vak, niet verouderd en tegen hervormingen gestemd. Deze kennisgeving ging vergezeld van het aanbod om, met behoud van hetzelfde traktement als ekwipagemeester op 's Rijks werf te Amsterdam te worden geplaatst.

De heer *Modera* bedankte daarvoor, en verklaarde zich diep gegriefd, waarop de minister te kennen gaf, dat zijne pensioenering de wil van Z. M. was. De brochure strekt overigens, om al de aangevoerde bezwaren van den minister, door hetgeen vroeger en later is gebeurd, te wederleggen. *Eff. bl.*

— De taal-, letter- en geschiedkundige afdeeling van de kon. akademie van wetenschappen zal op Maandag aanst. te Amsterdam eene gewone vergadering houden.

:— Den 1. Dec. zal te 's Hage een vergelijkend examen plaats hebben van jongelingen, die tot scheepsklerk wenschen benoemd te worden, en die zich voor of uiterlijk op den 22. dezer aan het ministerie van Marine bij gezegeld verzoekschrift moeten hebben aangemeld.

— Eergisteren morgen is voor het eerst eene trein van den Nederlandschen Rijnspoorweg tot aan het in aanbouw zijnde hulpstation te Rotterdam doorgereden, en derhalve de nieuw gebouwde ijzeren draaibrug over het Boerengat gepasseerd. Tot tweemalen heeft dit met het beste gevolg plaats gehad. *R. Ct.*

— Met genoegen verneemt men, dat de Rijnspoorweg nog in den loop van deze maand, tot Coblenz voor het publiek zal kunnen worden geopend.

— Gedurende de maand Oktober ll., was de opbrengst van den Ned. Rijn-spoorweg aan reizigers *f* 101,160, aan goederen *f* 37,988, aan reizigers en goederen in het direkt verkeer met Duitschland *f* 17,124, totaal *f* 156,272; hetwelk in totaal *f* 4773 meer is dan over de maand Oktober 1857.

— Ten einde het gevaar van brand op stoombooten te voorkomen, heeft het Engelsche goevernement last gegeven eene proeve te nemen met het patent van Hosky. De voorzorg bestaat in het aanbrengen van een kraan boven aan den stoomketel, en waarvan pijpen naar alle gedeelten van het schip gelegd worden. In geval van brand wordt de kraan opengedraaid en de stoom bluscht de vlam.

— Jl. donderdag is op het strand voor den Nieuwen-Neuzenpolder, door *C. de Graaf*, koewachter, wonende bij *J. Tieleman*, gevonden een daar niet bekend zeegedrocht, ter lengte van $2^1/_2$ ned. el, ter breedte van 1 ned. el, terwijl de kop 50 duim lang en de staart 60 duim breed is. Men vermoedt, dat het een dorenhaai zou zijn. Het dier is door zes man moeten gedragen worden. Waarschijnlijk zal het bestemd worden voor het museum te Gend.

— Uit Vlissingen schrijft men van den 4. Nov.: De groote ijzeren sleepstoomboot l'Union van de Zeeuwsche Stoomsleep-maatschappij, Zaturdag in den laten avond gerekwireerd zijnde om het vuurschip Groot-Hindert, dat van al zijne ankers weggeslagen en drijvende was, herwaarts te slepen, is in den nacht, niettegenstaande zij voorzien was van de bij de wet bepaalde seinlichten, en bij zeer schoon en helder weder, door eene verregaande onachtzaamheid van den bevelvoerder van de Gentsche schroefboot op Hull, zoo men zegt, met zoo veel kracht aangevaren, dat de l'Union met verbrijzelde raderkast en verschansing en groote schade aan de machine alhier is binnengesleept. Er is terstond door de bevoegden proces-verbaal opgemaakt. De schade aan die schoone en nieuw gebouwde boot is zeer aanzienlijk, en een geregtelijk onderzoek zal hiervan zeer waarschijnlijk het gevolg zijn.

— Uit Lörrach verneemt men, dat ons werfbureau den 1. dezer aldaar is opgeheven.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 6 *Nov.*, 0.51 El; + AP. 7.46. Gev. 3 d.

De Rijnhoogte te Keulen den 6. Nov. 4 voet 3 duim, 4 voet 4 duim Rijnlandsch.

BEROEPEN:

te Nijmegen Ds. *B. ter Haar Bzn.* te Delden.
„ Amersfoort Ds. *J. C. Verhoeff* te Sluis.
„ Helder Ds. *A. J. Vis Dieperink* te Wognum.
„ Broek en Waterland Ds. *Jorissen* te KamperEiland.
„ Aarlanderveen Ds. *W. J. Jorissen* te Oud-Loosdrecht.
„ Poortvliet Ds. *J. van der Werff Lz.* te Oud-Alblas.
„ Bennekom Ds. *W. J. Gezelschap* te IJsselmuiden.
„ Vriezeveen Ds. *J. Boer Knotterus* te Oude Wetering.
„ Serooskerken de heer *J. F. J. van Goens*, kand.

AANGENOMEN:

naar Overschie door Ds. *J. F. van Dijk* te Zevenbergen.
„ IJlst door Ds. *J. C. Brijce* te Vreeland.
„ Leijmuiden door Ds. *A. Zuidema* te Schraard.
„ Kuinre door den heer *J. P. Englert*, kand.

BEDANKT:

voor Vriezeveen door Ds. *W. van den Bijtel* te Oosterbierum.

Bij den BURGERLIJKEN STAND te *UTRECHT* zijn van den 31. Okt. tot den 7. Nov 1858

ingeschreven: ondertrouwd 11 paar; — gehuwd 21 paar, geboren 37, als 17 j. en 20 m.; — overleden 29, als 15 van het m. en 14 van het v. geslacht, waaronder 1 levenloos aangegeven.

Ingezonden.

„M. H.! Mag ik u de opname der volgende regelen verzoeken?

„*Qui se fâche a tort.* Die spreuk is wel in volle mate toepasselijk op de artikelen, die men zoo alle week in *de Fakkel* aantreft, en geheel de oprigting van een nieuw godsdienstig weekblad: *de teekenen des Tijds* regtvaardigen. Het geschrijf van *de Fakkel* veroorzaakt afkeer bij hen, die het wezen des Christendoms, in wat anders dan partijgeest stellende, vurig zijn van geest, om God te dienen, — terwijl het hen, die voor godsdienst en Christendom koel zijn, koeler en onverschilliger, zoo al niet vijandig maakt. Zulk geschrijf komt voort uit de pen van onze Protestantsche klerikalen, die daarin uitdrukken met woorden, wat zij zich in de maatschappij vertoonen: fanatieken, die omdat zij Christenen heeten, het Christendom onteeren.

„Zoolang gij, mijnheer de redakteur, eenigermate naar hun geest spraakt, heeft men u met rust gelaten. Zoolang gij tot aanbeveling van kandidaten bij de politieke verkiezingen van eene kerkelijke kleur deed blijken, hebt ge op hunne sympatie kunnen rekenen. Maar sinds ge in de laatste sporen hebt helpen uitwisschen van de noodlottige vermenging van kerkelijke en staatsbelangen, is de vijandschap aan het licht gekomen van al die ijveraars voor 't anti-papisme.

„Een groot deel der natie is genezen van dien waanzin, die menigeen in der tijd aangreep. De roervinken zijn teleurgesteld; — men ziet nog alleen de stuiptrekkingen van hun ondergang en naderend einde.

„Maar die aktie geeft reaktie. Nu het op staatkundig gebied wat rustiger wordt, slaat menigeen het oog naar het huishouden op Protestantsch kerkelijk gebied, en vindt er heel wat, dat dringend regeling en verbetering behoeft. De leus is geworden: *geen gezag* in leer en kerkelijk leven. Gemeenteleden verkeeren reeds te lang in een onmondigheid; de formulieren afgeschaft; heid van onderzoek en belijdenis onbelemmerd, band der kerkelijke gemeenschap moet wat zijn dan het gezag van een kerkeraad of de sende uitspraak van den predikant, wat is. — De ingewortelde heerschzucht der sturen moet plaats maken voor eene wikkeling van het kerkelijk leven uit den der gemeente voortgesproten. In dat uitzuiveren van den vorm is het ware tisme niet te vinden, dat zich niet van priesdeed ontslaan, om zich in het niet minder gareel van dominokratie te laten tuigen. jammeren van de vroegste tijden af, hebben ters en schriftgeleerden, braminen en ulema's, minés en kerkeraden, in de wereld en vaderland doen ontstaan? 't Is tijd, dat zijne zelfstandigheid gevoelt en zich niet tot waar geluk door een ingestooten en opgegodsdienstijver laat versperren."

Uit Zuid-Holland. X. Y.

KOPENHAGEN, 5 November.

De Koning is heden in de stad gekomen; een morgen te houden zitting van den Staatsraad worden belangrijke besluiten betreffende Lauenburg verwacht.

WEENEN, 4 November.

De gezantschapspost te Petersburg, vakant den door het overlijden te Parijs van graaf *Esterhazy*, zal niet spoedig bezet worden, moeijelijk zal zijn een geschikt diplomaat te genegen, om naar Petersburg te gaan.

Het gerucht bevestigt zich, dat aartshertog goeverneur van Tyrol, wiens jeugdige eenigen tijd overleden is, in een klooster

Volgens hetgeen men uit Triest schrijft, meer en meer blijkbaar, dat het Fransch-station te Gravosa den Engelschen een doorn oog is. Ofschoon zij uit achting voor het rijksche regt aldaar geen permanent oorlog ben, houden zij toch hunne drie linieschepen nabijheid, om zoo den invloed te kontrebalanceren die vreemden daar gewinnen mogten.

BERLIJN, 6 November.

De *Staats-Anzeiger* bevat heden de benoemingen der leden van het nieuwe De vorst *van Hohenzollern Sigmaringen*, president; de heeren *von Flotwel*, binnen *Schleinitz*, buitenl. zaken; *Bonin*, oorlog financiën; de regerings-president graaf landbouw; *Bethann Hollweg*, eeredienst. *von der Heijdt* blijft minister van koophandel heer *Simons* van justitie; de heer *Auerswald* zitting in het kabinet als staatsminister zonder portefeuille.

Bij het gezelschap kunstrijders van *Wollschläger*, bevond zich sedert een paar jaren bevallige rijderes, miss *Ella*, die vele jongen het hoofd op hol bragt. Thans is hier goede bron het gerucht verspreid, dat deze vrouw tegenwoordig als mr. *Olmar Stokes* te hare kunsten vertoont; kortom, dat zij een jonge man geweest is. Al verder verneemt dat de heer *Wollschläger* van deze zeldzame katie partij trekken en in den aanstaanden den heer *Olmar Stokes*, geb. *Ella*, aan het van Berlijn vertoonen zal, dat zeker van 't 't welk de bovenlip versiert, wel wat vreemd ken, maar toch aan de beide levervlekken wang en het oor de oude bekende herkennen. Men kan zich denken welk eene sensatie dit nig kavalier, die vroeger miss *Ella* het hof verwekken zal!

HAMBURG, 6 November.

De werkzaamheden aan het leggen van de zeeschen elektrischen kabel, die Engeland rekte gemeenschap met Duitschland door de zal stellen, zijn heden geëindigd. De afstand draagt 300 mijlen. De kabel loopt van versche kust.

MUNCHEN, 3 November.

Naar alle waarschijnlijkheid zal ook Beijeren lang een onderzeeschen telegraaf aan te wijzen ben; men is namelijk voornemens, om van door de Bodensee een telegraafkabel naar Zwitserland te leggen en dus met denzelven eene direkte fiesche verbinding tot stand te brengen.

LONDEN, 5 November.

Te Queenstown is de bevolking Zondag overpeinzingen gewekt door kanongebulder, zij geene oorzaak wist te vinden, daar het zijn dat de ter reede liggende schepen exerceerden, want op Zondag wordt de stiptste rust aan onzer oorlogschepen waargenomen. De bevolking was dan ook dadelijk op de been, (zeggen, dat sommigen riepen: daar zijn schen!) om te zien wat van de zaak weldra ontdekte men dan ook dat de

gelost van het oorlogschip **Hawk**, waarop de ngste officier, terwijl de kapitein en overige officieren ezig waren, ten genoege zijner vrienden, een half rtje met het geschut had laten manoeuvreren. Hij wegens deze zaak voor een krijgsraad teregt staan.

PARIJS, 5 November.

Veel uitzigt bestaat er, dat, gelijk reeds met een el woord is aangegeven, de regering het immi- tiestelsel zal opgeven. Hoezeer uit Liberia het ustige berigt wordt ontvangen, dat de het stelsel ndige president overleden is, en ook, dat een tal staten door zwarten bevolkt, hunne toestem- ng tot het aanwerven gegeven hebben, zoo neemt oppositie tegen het stelsel ook hier te lande zeer toe, dat men de zaak nog eens in overwe- g zal nemen, en welligt er op terugkomen. In- al men haar opgeeft, zal men waarschijnlijk tot aanwerving van Chineesche koelies overgaan.

Met genoegen verneemt men, dat de heer *Delangle*, nister van binnenlandsche zaken, zich bezig houdt eene herziening der drukperswetgeving om deze er in liberalen zin te bewerken.

Men verzekert dat de heer *v. Hubner* zijn gezant- apspost bij ons hof verlangt te verlaten.

Prins *Jérôme* is de eerste die op de inschrijvingslijst or het Suez-kanaal geteekend heeft.

De heer *de Montalembert* bevindt zich weder in stad, en is langen tijd door den regter van in- aktie ondervraagd. Omtrent hetgeen de *Patrie* teren gezegd heeft, dat de veiligheidswet niet op n toepasselijk was, merkt men aan, dat de letter r wet niet overeenkomt met het beweren der *Patrie*.

Prins *Adalbert* van Pruissen wordt te Brest ver- cht, en de baron *Laroncière de Nourry* is, naar n zegt, naar Berlijn gezonden. Beide deze be- en brengt men met elkander in verband, en mt daardoor tot de veronderstelling, dat onder- delingen gevoerd worden over eene tuchtiging der roovers. De Pruissische prins toch heeft, naar n weet, nog eene rekening met hen te vereffenen.

Uit Rome meldt men, dat de Paus geweigerd ft het hem door generaal *Guyon* voorgelegde plan, effende versterking van Civita-Vecchia te onder- nen.

Dingsdag zal op Compiègne, ministerraad gehou- worden.

In de nabijheid der hoofdstad heeft zich een je, dat door haar minnaar verlaten was, van het n beroofd, door zich toen een trein aankwam, de rails te werpen.

In vele provinciale steden wordt thans eene nieuwe wenorde opgerigt, de „*Petites soeurs des pauvres*," e van groot belang schijnt te zullen worden. e zusters der armen huren in de plaats, waar zij en, allereerst eene kamer, gaan dan van huis tot en zamelen geld, levensmiddelen, enz. in. Hierop zij een huis bouwen, waarin zij oude lieden ter leging opnemen. In sommige steden hebben zij op die wijze eigendommen ter waarde van 200 00,000 fr. verkregen.

PARIJS, 6 November.

De *Moniteur* berigt heden, dat de lijkkoets van er *Napoleon I* bij de Invalieden is aangekomen. generaal *Burgoijne*, die dezelve vergezelde, heeft prins *Napoleon* eenige roerende woorden ge- ken. De prins heeft daarop geantwoord, dat hij reliek namens den keizer ontving als eene ge- enis van de begeerte van Engeland, om de rtelijke herinneringen van St. Helena uit te chen, en als een onderpand van de vriendschap beide volken. De Prins heeft daarbij herinnerd, hij in de Krim naast het Engelsche leger ge- den had, en dat hij voor dat Engelsche leger grootste achting koesterde.

MARSEILLE, 6 November.

Men heeft hier berigten uit Konstantinopel tot den Okt. Men verzekerde er, dat de ambassadeurs Frankrijk, Engeland en Sardinië nota's aan de e hebben aangeboden tegen de verandering van stelsel, krachtens hetwelk *Mehemed-Ali* weder in ministerie is gekomen.

De *Presse d' Orient* deelt een besluit mede, waarbij uxe der ambtenaren van den staat wordt geregeld.

Uit Athene schrijft men van den 29. Okt., dat *Stratford de Redcliffe* aldaar verwacht werd.

De bewoners van Volo, in Thessalië, wanhopig de onderdrukking, die zij van de Turken te n hebben, hebben de bescherming der konsuls oepen.

Men verneemt, dat de Engelsche konsul te Rhodes vlag heeft ingehaald wegens de beleedigingen, hem zijn aangedaan.

Uit Tripoli, in Barbarije, schrijft men, dat de ichen een komplot hebben gesmeed, met doel de Christenen aan te vallen. Verscheidene kon- en daarbij de Fransche, hebben zich vereenigd de Christenen te beschermen en de konsulaatge- en voor hen open te stellen. De goeverneur de stad in staat van beleg verklaard, en hier- was de r st eenigermate hersteld.

N.O.		
	GEHUWD.	
3	J. M. L. Bronkhorst en A. Heijer.	's Hage.
3	W. P. v. Boekhoven en M. G. Daalman.	Rotterdam.
3	W. . v. Bentum en D. P. Daniëls.	Amsterdam.
4	A. E. Barnaart en A. Waardenburg.	Haarlem.
4	L. B. Bresters en F. Tiddens.	Groningen.
3	V. Dittinger en W. v. Beresteijn.	's Bosch.
3	A. Dunnes en I. H. P. de Helbig.	Bergen op Z.
4	A. Duncan en M. C. Verhoef.	Amsterdam.
3	W. E. Engelen en M. P. Smits.	's Hage.
3	W. . Evertz en G. D. Weerts.	Rotterdam.
3	M. G. Franssen en M. . v. Swinderen.	Amsterdam.
4	C. Hoogendijk en E. I. G. v. d. Meulen.	Bergen op Z.
27	J. Keijzer en T. Leverland.	Leeuwarden.
4	A. Maas en H. Pothoff.	Groningen.
3	J. Postma en J. K. de Looze.	Leeuwarden.
	BEVALLEN.	
1	W. Bertrand geb. Müller, zoon.	Leijden.
3	H. Blanken geb. Visser, zoon.	Leijden.
2	L. J. T. Camp geb. v. d. Hoop, dochter.	's Hage.
3	E. J. Carelse geb. Willems, dochter.	Rotterdam.
2	W. G. Camphuijsen geb. Emmelot, zoon.	's Hage.
1	M. E. P. Detemeijer geb. v. d. Linden, z.	Amsterdam.
3	W. G. Daniels geb. Mansen, zoon.	Rotterdam.
2	M. D. Evertz geb. Smitsaerd, zoon.	Amsterdam.
3	W. G. de Groot geb. Vermijnen, zoon.	's Hage.
3	W. E. D. Govers geb. Enschedee, d.	Rotterdam.
2	W. A. Hanssen geb. Engelen, dochter.	Dordrecht.
3	W. D. Haarten geb. v. Deventer, zoon.	Zwolle.
2	W. . Janssen geb. Jongbloed, dochter.	Rotterdam.
31	A. C. A. v. d. Kloes geb. Backer, zoon.	Nijmegen.
27	M. E. Klaver geb. v. d. Werff, dochter.	Dockum.
1	S. G. W. v. Lijnden geb. Lewe tot Aduard, dochter.	Arnhem.
31	R. Menalda geb. Harmens, dochter.	Harlingen.
3	C. M. de Marees van Swinderen geb. van Iddekinge, zoon.	Groningen.
4	J. J. Roest geb. Baksteen, dochter.	's Hage.
1	M. H. Reerink geb. v. Heek, zoon.	Logchem.
2	A. Rost geb. Huisman, dochter.	Groningen.
4	B. C. Sablairolles geb. Salm, zoon.	's Hage.
4	M. de Vries geb. Wolff, zoon.	's Hage.
30	C. D. D. Wendelaar geb. Bonga, zoon.	Amsterdam.
2	M. C. Westerveld geb. de Jong, zoon.	Haarlem.
	OVERLEDEN.	
29	J. Bruijn, 59 j.	Amsterdam.
3	M. S. Bogman, 53 j.	's Hage.
2	R. Eekhout, 69 j.	Zwolle.
1	M. G. Engelen geb. de Wildt, 46 j.	Leeuwarden.
30	J. C. Flocken geb. Sanders, 80 j.	Amsterdam.
2	G. Frolich, 57 j.	's Hage.
1	L. de Groot.	Dordrecht.
2	W. C. de Graaf geb. v. Maanen, 56 j.	Groningen.
28	Mej. T. Pettinga, 70 j.	Harlingen.
3	W. v. Rossen, 90 j.	Vlaardingen.
4	R. Smith, 71 j.	Groningen.
4	M. Staats geb. Sijbert, 89 j.	's Hage.
2	A. B. Trip geb. Janssens, 29 j.	's Bosch.
3	E. v. d. Velden geb. Fiddelaar.	Haarlem.
2	M. Worst geb. v. d. Hull, 77 j.	Haarlem.

Marktberigten.

Amersfoort, 5 Nov. Tarwe van *f* 8.50 ... Rogge van *f* 6.00 tot *f* 6.45. Boekweit van ... *f* 6.30 het mud. Aardappelen van *f* 1.00 tot ... mud. Appelen van *f* 2.40 tot *f* 3.00. Ho... van *f* 3. 0 tot *f* 4.00 de 100 stuks. Boter ... tot *f* 1.10 het Ned. pond.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Konin... Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (...

Nov.	Uren.	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom. bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. Temp.	Vochtigh.	Gev.	regen.
			N. G						
6	2	no.	14.0	765.71	42.1	— 5.8	0.67	0	
	10	no.	8.0	67.66	38.8	— 3.4	0.65	0	
7	8	no.	0.5	69.94	33.4	— 8.8	0.82	0	

PRIJZEN DER EFFE...

AMSTERDAM 6 November 18...

NEDERLAND.			
Werkel. Schuld	2½	pCt.	63 15/16
dito dito	3	„	75 5/8
dito dito	4	„	98 1/16
Amortisatie-Sijndikaat	3½	„	91 7/8
Handelmaatschappij . .	4½	„	142 1/8
Oost-Indische Leening	4	„	97 15/16
SPANJE.			
Obligatien	1½	pCt.	30
Binnenl. Schuld	3	„	41 1/8
Amortisable			11
PORTUGAL.			
Obligatiën	3	pCt.	46 1/8
dito 1856/57	3	„	44 3/4
RUSLAND.			
Oblig. bij *Hope en C°.*	5	„	105 1/8
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	91
Certifikaten 1840 . . .	4	„	65 5/16
dito 1855 6e Serie . .	5	„	101 3/4
dito Adm. te Londen	4½	„	98 3/8
Certifik. van Assign. .	6	„	65 11/16
POLEN.			
Obligatiën	4	pCt.	81 1/4
OOSTENRIJK.			
Oblig. Metaliek	5	pCt.	77 11/16
Oblig. Rente Am. . . .	5	„	87 1/4
dito dito Nat. 1854 . .	5	„	77 3/4
dito dito	2½	„	39 9/16
BRAZILIE.			
Geldl. 1824, £ 100 . .	5	pCt.	100
AMERIKA.			
Ecuad. Oblig. 1855 . .	1	„	14 15/16
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	5	„	39
Grenada, Oblig. . . .	3¼	„	18 7/16
Mexiko, Obl.	3	„	18 11/16
N.-Am. Illin. Spw. Aand.			78
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	„	84 1/8

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ...

Bijvoegsel bij No. 264 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Vervolg en slot der zitting van 28 October 1858.

De heer v. *Hoytema* heeft met leedwezen de woorden gezien, door de komm. in haar rapport gekozen, dat namelijk de begrooting door de som voor het onderwijs zou worden gedrukt, vooral daar zich een lid in haar midden bevindt, wien het onderwijs zoozeer ter harte gaat. Spr. vraagt of men zeggen kan dat eene begrooting van *f* 487,000 *gedrukt* wordt door een post van *f* 8000 voor het onderwijs. De heer *Boer* heeft gezegd, het hoogste belang in het onderwijs te stellen. Spr. acht het van gewigt dat de verg. overtuigd zij, dat de heer *Boer* dat woord niet gebezigd heeft uit mindere belangstelling in het onderwijs. Van een opgevat denkbeeld uitgaande, dat ook Spr. anders zoude toelagchen, dat het nl. mogelijk was de direkte belasting met een half pct. te verminderen, heeft de heer *Boer* gezegd, als het voor het onderwijs noodig is, kunnen wij altijd eene leening sluiten. Spr. vindt dat denkbeeld niet zoo ongerijmd; hij deelt het evenwel niet, omdat voor dergelijke zaken altijd geld in voorraad moet wezen, en daarenboven leeningen zoo gemakkelijk niet bepaald worden. — De school, waarover de heer *Pabst* gesproken heeft, is van eenen bijzonderen aard, niet eene school voor de hoogere standen, ook niet voor armen, het is de school voor den zoogenaamden burgerstand, waarin *f* 12 per jaar voor ieder kind wordt betaald; en moet nu de wijze, waarop die burgerstand hare kinderen onderwijs laat genieten, in de openbare school, op gelijke lijn staan met het bijzonder onderwijs, dan moet in de eerste plaats gezorgd worden voor een ruim en groot lokaal. Spr. prijst het, dat men den moed heeft het bijzonder onderwijs zoo hoog op te voeren; maar dan moet ook gezorgd worden, dat het openbaar onderwijs op de hoogte is, er tegenover kan staan. Doet men dat niet, dan blijft een belangrijk gedeelte van het openbaar onderwijs hier ter stede onverzorgd.

Met 17 stemmen, tegen die der HH. *v. Boetzelaer*, *de Graaf*, *Schuurman*, *Boer*, v. *Veersen*, *Bosch*, *Trip*, *Jongeneel* en *Visscher*, wordt het artikel onveranderd aangenomen.

Art. 3 en 4 worden zonder omvraag aangenomen.

Afd. II. art. 1. *Grondbelasting der vaste goederen, enz.* . . . . *f* 2350.

Wordt overeenkomstig het voorstel der komm. met *f* 350 verminderd. Tegen hebben gestemd de HH. *v. Lier*, *v. Stirum*, *v. Hoytema*, *Karsten*, *v. Boetzelaer*, *Ackersdijck*, *Metelerkamp*, *v. Doorn*, *v. Dielen*, *v. Cleeff*, *de Jong* en Bake.

Art. 2 en hoofdst. V art. 1 worden zonder omvraag aangenomen.

Art. 2. *Toelage aan het genootschap voor landbouw en kruidkunde.* . . . . *f* 150.

De komm. stelt voor dien post niet uit te trekken.

De heer *Ram* zegt, dat de komm. wat betreft de subsidiën het stelsel heeft aangenomen ze zooveel mogelijk van de begrooting te verwijderen, maar Spr. dit gevoelen niet deelt; dat de gelden door B. en W. voorgesteld kunnen niet als zoodanig beschouwd worden, maar als bijdragen aan nuttige inrigtingen waardoor deze reliëf krijgen en de gebruikers de garantie geven, dat deze instellingen op goede gronden rusten.

De *Voorz.* zegt dat zoodanige bijdrage ook zekeren lust tot medewerking geeft, als men inlichtingen noodig heeft.

De heer *Ram* zegt tot toelichting, dat de aanvraag niet is geschied door het genootschap, maar voor de afdeeling Utrecht van het genootschap.

Met 21 stemmen tegen die der HH. *v. Veersen*, *Visscher*, *Boer*, *Bosch*, en *Schuurman* wordt het art. onveranderd aangenomen.

Hoofdst. VI. afd. I. art. 1. *Toelage aan de Hoogeschool* . . . . *f* 5000

De heer *Pabst* heeft zich ten vorigen jare bezwaard gevonden, dat men aan kuratoren der hoogeschool jaarlijks eene toelage geeft van *f* 5000, zonder dat deswegens eenige verantwoording geschiedt. De inrigtingen die van de stad subsidie krijgen zijn verpligt, daarvan rekenschap te doen. Het is Spr. aangenaam geweest, dat bij de rekening op die zaak is terug gekomen. Spr. heeft omtrent die toelage een onderzoek in het werk gesteld en bevonden, dat op 9 Aug. 1843 door den raad van Utrecht is bepaald, het navolgende; »Gehoord de mededeeling van een genomen besluit door de Staten dezer provincie in derzelver jongste vergadering, bepalende, dat aanvankelijk met den jare 1844, en vervolgens gezamenlijk met de stad Utrecht, jaarlijks eene som van *f* 10,000 zal worden verstrekt, ieder voor de helft en alzoo *f* 5000 voor rekening der provincie, benoodigd tot de vertimmering en het onderhoud van de Akademische gebouwen, inzonderheid tot vergrooting van het Nosocomium en den aankoop van instrumenten voor het Chemisch onderwijs, onder bepaling dat, aangezien bij Kuratoren der Hoogeschool, het plan bestaat om ter onmiddelijke voorziening in het meest benoodigde eene zekere som op te nemen en een gedeelte der voorsz. subsidie te doen verstrekken tot rentebetaling en aflossing van dat te negotiëeren kapitaal, telkens na verloop van tien jaren, en alzoo voor de eerste maal in den jare 1854 tusschen de belanghebbende partijen, eene herziening zal plaats hebben van de onderhavige overeenkomst, bepaaldelijk om onderling in overleg te nemen, in hoeverre de behoeften alsdan zouden mogen toelaten, de voorz. subsidiën van de provincie en van de stad Utrecht, met gelijke sommen te verminderen, naar gelang dat het door Kuratoren op te nemen kapitaal door aflossing zal zijn afgedaan en daardoor in renten verminderd. Is na overweging besloten tot aanbieding van stadswege der som in het aangehaalde besluit der Staten vermeld, onder gelijke voorwaarden en bepalingen als daarbij omschreven. Zijnde voorts bij den raad goed gedacht nader te regelen de wijze van bestrijding van de aangeboden wordende som." Spr. verzoekt dat aan dat Raadsbesluit uitvoering moge worden gegeven en geen verdere betaling gedaan voor de zaak is geregeld.

De *Voorz.* wil gaarne erkennen, dat het hem is ontglipt. Overigens heeft Spr. reeds bij eene vorige gelegenheid medegedeeld, hoe kuratoren die som besteden, en dat men zeker niet zou hebben zien verrijzen het observatorium noch het laboratorium tot stand komen, het akademiegebouw niet ware vergroot, als anderszins, als kuratoren niet door die toelage in staat waren gesteld, om daartoe eenigermate mede te werken. Nu echter de zaak ter sprake gebragt wordt, ziet Spr. niet in, waarom kuratoren niet zou kunnen worden medegedeeld, dat zekere hernieuwing zal moeten geschieden. Spr. acht het evenwel goed, de ondersteuning op den duur te blijven toekennen en een blijk te geven van lust tot meêwerking, waardoor ook alweêr een goede band en welwillendheid blijft bestaan.

De heer *de Graaf* komt terug op zijne aanmerking ten vorigen jare gemaakt, dat nl. het gebouw der manege zich in buitengemeen slechten staat van onderhoud bevindt, zoo zelfs, dat dit gevaarlijk is. Kuratoren behooren voor dat onderhoud te zorgen.

De *Voorz.* weet wel dat het gebouw eenige herstelling vereischt, doch hem is niet bekend dat de toestand waarin het verkeert gevaar oplevert. Evenwel, hij zal de zaak bij kuratoren ter sprake brengen.

Het art. wordt met de vier volgende zonder omvraag goedgekeurd, art. 2 der volgende afd. met *f* 1000 verhoogd zijnde, met het oog op eene heden ingekomen voordragt, betreffende de regeling der traktementen van de hulponderwijzers.

Afd. II. Art. 3. *Toelage aan de Technische school.* . . . . *f* 2000.

Door de komm is voorgesteld dien post met *f* 200 te verminderen.

De heer *Bake* zegt, dat dit voorstel reeds meermalen is gedaan, en hij steeds met genoegen heeft gezien, dat de vergadering het heeft verworpen; hij hoopt ook, dat dit nu het geval zal zijn. Sedert de laatste jaren verkeert de inrigting in bloei, doch desniettemin heeft zij nog jaarlijks een te kort. Uit de rekening zal blijken, dat de som noodig is, en *f* 200 minder te geven, zou bepaald nadeelig werken.

De *Voorz.* acht de toelage zeer wenschelijk om eene inrigting als de technische school in de stad gevestigd te houden. Het is eene inrigting, die men in eene stad als Utrecht moet hebben, en de oprigting er van door de stad zelve zou sommen kosten veel grooter dan de subsidie.

De heer *Pabst* zegt, dat deze vermindering van alle hem het meeste leed heeft gedaan. Spr. wijst op de kosten die Amsterdam en Rotterdam aan dergelijke inrigtingen besteed hebben.

Met 21 stemmen, tegen die der heeren *Boer*, *Bosch*, *Schuurman* en *v. Veersen*, wordt hierop de post onveranderd aangenomen.

Afd. III art. 1 vervalt door het bij art. 1 van het 1e hoofdst. genomen besluit.

Art. 2 wordtzonder omvraag aangenomen, en de verg. verdaagd tot heden avond ten 7 ure.

Avondzitting van Donderdag 28 Oktober.

Voorz. Mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 21 leden, afwezig de heeren *Schuller*, *v. Hoytema*, *v. Boetzelaer*, *v. Stirum* en *v. Veersen.*

Aan de orde is Hoofdstuk VII art. 1 der begrooting van uitgaven.

Art 3. a. *Kosten van het burgerlijk armbestuur, daaronder begrepen de uitkeering van de inkomsten spruitende uit de werkzaamheden van de bank van leening, ten voordeele van de aalmoezenierskamer, ad f* 2000— . . . . *f* 27,200—

b. *Subsidien van Godshuizen, armen-administratien en andere instellingen van weldadigheid f* 6000—.

Het art. wordt zonder omvraag aangenomen, gelijk mede de zes volgende.

Hoofdst. VIII, art. 3. *Aflossing van geldleeningen, als:* a. *van* 5 *aandeelen van f* 1000 *met* 4 *pCt. premie der geldleening onder art.* 1*b f* 5200. b. *van* 5 *aandeelen van f* 1000 *met* 4 *pCt. premie der geldleening onder art.* 1*c f* 5200. c. *van* 10 *aandeelen van f* 1000 *der geldleening onder art.* 1*d f* 10,000. d. *van* 1 *aandeel van f* 1000 *der geldleening onder art.* 1*e f* 1000. e. *van* 2 *aandeelen van f* 1000 *der geldleening onder art.* 1*f f* 2000. *f van* 5 *aandeelen van f* 1000 *der geldleening onder art.* 1*g f* 5000. g. *van* 3 *aandeelen van f* 1000 *der geldleening voor de oprigting van het gebouw voor kunsten en wetenschappen f* 3000. . *f* 31.400.

De komm. stelt voor, slechts vijf aandeelen der leening sub. litt. *a.* af te lossen, dus *f* 5000 minder uit te trekken.

De *Voorz* zegt, dat men misschien, strikt genomen, niet verpligt zou zijn tot die aflossing, maar in den toestand der schatkist acht hij het wenschelijk haar te doen.

De heer *Jongeneel* zal met de komm. stemmen tegen de onverpligte aflossing der *f* 5000; hij voor zich kan geene harmonie vinden tusschen het opleggen van eene direkte belasting en het onverpligt aflossen van een kapitaal hetwelk met geen hooge rente bezwaard is.

De heer *Pabst* zou er zeer voor zijn, dat men niet meer afloste dan noodzakelijk is. Is het dat men er baten voor aanwenden kan, dan is Spr. er voor, maar nu, dunkt hem, moet men zich de handen niet binden en afwachten tot er een batig saldo is.

De *Voorz.* zegt, dat er wel baten zijn, daar de 1. post op deze begrooting *f* 25000 bedraagt. Geeft men nu *f* 10.000 voor aflossing, zoo acht Spr. dat niet te veel.

De heer *Bosch* zegt, dat de begrootingskommissie aan het onderzoek der voorgestelde buitengewone aflossing van *f* 5000 der geldleening vermeld sub litt. d. nagenoeg eene geheele avondzitting heeft gewijd en dat vooral het regtspunt daarbij ter beoordeeling is gekomen of de stad tot die buitengewone aflossing telken jare verpligt is? Spr. erkent met den voorzitter dezer vergadering, dat het onderzoek bij de behandeling der begrooting in eene zoo talrijke vergadering minder gemakkelijk kan plaats hebben, en het is ook om die reden, dat de begrootingskommissie haar regtskundig betoog uit het rapport heeft gelaten. Welligt ware het wenschelijk, dat het onderzoek dezer kwestie aan eene speciale kommissie werd opgedragen; het gevoelen echter der begrootingskommissie komt daarop neder, dat het koninklijk besluit van 1836 alle denkbeeld van verpligte aflossing dezer *f* 5000 uitsluit en van dat standpunt uitgaande bleef der kommissie slechts te beslissen of die buitengewone onverpligte aflossing van *f* 5000 wenschelijk is? En ook deze vraag beantwoordde zij ontkennend, omdat zij eene aflossing van *f* 26,400 der stedelijke schuld aanzienlijk genoeg rekende; waren er in deze begrooting buitengewone inkomsten door verkoop van vaste goederen, b. v. het Lukasbolwerk opgenomen, de kommissie zou verlangd hebben, dat gansche bedrag tot schulddelging aan te wenden; maar het tegenovergestelde heeft plaats; deze begrooting is met verscheidene uitgaven bezwaard, die uit haar aard geheel buitengewoon zijn en niet wederkeeren, zooals b. v. de uitkeering van *f* 7,000 aan het kollegie van den Lekdijk, van *f* 20,000 voor aankoop van het huis van Ds. *van der Bank*, van *f* 8,000 voor vertimmering van schoollokalen, enz. Mogt, gelijk door een Spr. is aangemerkt, voor buitengewone werken, zelfs in een volgend jaar eene leening noodig zijn, welnu, de som van *f* 5,200 als laatste aflossing der geldleening sub lit. *b*, kan tot amortisatie dier schuld bestemd werden.

De heer *de Muralt* meent, dat men volgens het Kon. besluit van 1836, wel degelijk verpligt is tot aflossing van 10 aandeelen. Het is waar, er bestaat geen vroegere schuld meer van na 1821; maar Spr. zou toch denken, dat dit een algemeen voorschrift is geweest, ook op de latere geldleeningen toepasselijk, en om voor te komen, dat, als men zich niet hield aan het Kon. besl., dit welligt aanleiding zou geven aan schuldeischers uit een vroeger tijdvak, van vóór 1821, om te eischen, dat de stad ook hare aandeelen zou aflossen, zou Spr. er niet voor zijn, door minder dan vroeger af te lossen, hun daartoe aanleiding te geven. Eene andere reden, die pleit voor het voortgaan met de aflossing, is, dat welligt al het gesprokene in deze verg. aanleiding zal geven om nog voorstellen te doen, tot belangrijke werken, b. v. tot eene koornbeurs, die welligt eene nieuwe geldleening zouden noodig maken. En waarom zou men nu de gewone aflossing verminderen, en wel eene aflossing, waartoe Spr. meent, dat men verpligt is?

De heer *v. Cleeff* zal, met het oog op den toestand der financiën, zich vereenigen met de voordragt.

Het art. wordt met 10 stemmen, tegen die der HH. *Bosch*, *Jongeneel*, *Schuurman*, *Trip*, *Pabst*, *v. Hengelaar*, *de Graaf*, *Ram* en *Visscher*, onveranderd aangenomen.

Art. 4. *Gelden ter inkoop van aandeelen in de geldleening van het gebouw voor kunsten en wetenschappen* . . . . *f* 657.50.

De komm. heeft voorgesteld dit art. te doen vervallen.

De *Voorzitter* gelooft ook, dat het in de gegeven omstandigheden goed is te supercederen met den inkoop, omdat te dien aanzien voorstellen aanhangig zijn. Spr. zou zich echter niet kunnen vereenigen met het voorstel om dien post te schrappen. Hij zou altijd wenschen, dat bleek, dat werkelijk in de stadskas 657 gulden aanwezig is voor die zaak. Spr. heeft overigens met eenig leedwezen eene argumentatie gezien over de 20 aandeelen welke zouden overschieten; hij heeft dit nooit zoo begrepen en zou

het onbillijk vinden van de stad, als 20 aandeelen overschoten en men zou pretenderen dat de aandeelhouders er geene waarde aan kunnen hechten. Spr. heeft zich voorgesteld dat de stad het gebouw niet in eigendom kan hebben, tenzij ook die aandeelen zijn afgelost. Hij zou dus aanraden, dien post uit te trekken, maar de beschikking er over aan den raad voor te behouden.

De heer *Ackersdijck* ondersteunt het aangevoerde door den Voorzitter. Spr. dunkt het dat die post kan uitgetrokken worden als des noods beschikbaar. Spr. mag echter niet nalaten er nogmaals op aan te dringen, dat de zaak, al is het ook met opofferingen, ten einde kome. De stad heeft belang bij 't gebouw en Spr. meent dat het tijd is dat het een stadsgebouw worde, en dan is ook de verwachting van hen, die er welwillend toe hebben bijgedragen, niet te leur gesteld.

De heer *Bake* vindt het mede zeer raadzaam dat die zaak tot een einde kome. Spr. heeft ook met verwondering gelezen dat de komm. die 20 aandeelen als van geene waarde beschouwt. Men heeft de 125 aandeelen allen doen deelen in de uitlotingen, dus daardoor aangenomen dat er 125 aandeelen zijn, zoodat men naar Spr. overtuiging moreel verpligt is ze af te lossen.

De heer *de Muralt* zegt dat omdat het bekend is, dat de aandeelhouders hebben gediffikulteerd om de gunstige voorwaarden hun door B. en W. voorgesteld aan te nemen, hij er voor zou zijn dien post te doen vervallen, daar die anders nadeelig op de verdere onderhandeling kan werken. Er zijn door B. en W. voorstellen gedaan die allerbillijkst waren, en toch heeft men ze niet aangenomen.

De *Voorz.* meent, dat men het eens is, dat men hangende deze zaak over dien post niet kan beschikken. Men dient hem echter toch uit te trekken, want gesteld eens, dat er aanbiedingen gedaan wierden om tot een uiterst geringen prijs aandeelen in te koopen, dan zou het toch zeer wenschelijk zijn dat men dit doen kon.

De heer *Pabst* zou dien post niet kunnen toegeven indien men kon voortgaan met inkoopen zonder dat de raad daarover beslist.

Met 12 stemmen, tegen die der heeren *v. Schermbeek*, *v. Hengelaar*, *Boer*, *Schuurman*, *de Muralt*, *Bosch*, *Visscher* en *Trip*, wordt tot het behoud van den post besloten.

De 11 volgende art. worden zonder diskussie goedgekeurd.

Hoofdstuk IX. Art. 9. *Kosten van het stedelijk muziekkorps. Toelage voor het tooneel en verdere kosten van publieke vermakelijkheden* . . . . *f* 3000

Door de komm. wordt voorgesteld dien post te splitsen in twee posten van 2000 en 1000 gulden.

De heer *v. Schermbeek* zegt, dat twee duizend gulden hem wat veel voorkomt; indien dat korps gedurende 5 maanden in de Malibaan speelt zou het dan *f* 100 per keer ontvangen. Spr. verwachtte dat de officieren der schutterij gaarne even als vroeger iets zouden willen bijdragen om een muziekkorps te hebben. Spr. meent ook, dat nog onlangs in het naburig Amersfoort de officieren der schutterij ook aan de stedelijke regering aangeboden hebben, belangrijk voor net op te rigten muziekkorps te willen bijdragen.

De *Voorz.* zegt, dat ook de officieren der schutterij hier ter stede dat doen.

De heer *Pabst* heeft, toen hij de laatste maal in den schouwburg was, gezien dat men er rookte, en de politie heeft verklaard daar niets tegen te kunnen doen, omdat het reglement eigenlijk buiten werking is.

De *Voorz.* gelooft dat men een reglement hierop zou kunnen maken; maar meent ook, dat men als maatregel van orde zou kunnen aannemen, dat er niet gerookt mag worden, en men hem die zich hieraan niet onderwierp, des noods zou kunnen verwijderen.

De heer *de Muralt* meent, dat de komm. voor de verordeningen de zaak reeds besproken heeft, en een ontwerp reglement van politie voor den schouwburg zal indienen.

De heer *v. Schermbeek* vraagt of de direkteur van het tooneel geene zekerheid heeft hoeveel hij als toelage ontvangt.

De *Voorz.* beantwoordt dit ontkennend.

Het art. wordt alsnu overeenkomstig het voorstel der komm. gesplitst aangenomen.

Art. 10. *Toelage aan het stads Zaturdags Koncert* . . . . *f* 750

Door de komm. is hierop eene vermindering van *f* 50 voorgedragen.

De *Voorz.* zegt, dat voor zoover hem heugt steeds de uitgetrokken som gegeven is; hij acht die gedurige vermindering niet wenschelijk.

De heer *Bake* zegt, dat de toestand der financiën van het stads koncert niet zeer gunstig is, getuige de rekening die met een batig slot van ruim *f* 2 sluit. Het koncert heeft dus die bijdrage noodig, en werd die ingetrokken, dan zou het bepaald te niet gaan. Het is eene oude muziekale inrigting die meer dan 200 jaren heeft bestaan en een hoofdsteun is zoowel voor het orkest als voor de muziekale vereenigingen hier ter stede.

In stemming gebragt wordt het art. met 16 stemmen tegen die der HH. *de Graaf*, *Boer*, *Bosch*, *Schuurman* en *Visscher*, onveranderd aangenomen.

Art. 11. *Uitkeering aan de uitgevers der Utrechtsche Provinciale en Stads-Courant wegens het uitgeven van een verslag van het verhandelde in de openbare vergaderingen van den raad* . . . . . *f* 600.

Den heer *Pabst* is het voorgekomen, dat de uitgevers der *Utr. Ct.* zeer wel aan hunne verpligting voldoen. Evenwel, Spr. vraagt of het niet noodzakelijk is dat er een register kome van de verslagen van het verhandelde in den raad, daar het dan gemakkelijker is om bij dergelijke zaken op het een en ander terug te komen. Spr. neemt dus de vrijheid aan het bestuur te verzoeken, na te zien of in het kontrakt die verpligting was opgelegd, en anders of men niet deswegens met hen kon overeenkomen.

De *Voorz.* gelooft niet, dat in 't kontrakt deswegens iets bepaald is. De uitgevers zijn echter hier vertegenwoordigd; misschien zullen zij den wensch zelven dus wel ter harte nemen. Het zou evenwel, dunkt hem, hoogst moeijelijk zijn zulk een register te maken.

De heer *Pabst* zegt, dat het enkel de hoofdzaken zou bevatten.

De *Voorzitter* gelooft, dat de diskussiën hier in den raad vooral belang hebben voor het oogenblik. Ook meent Spr., dat het maken van een register zou aanleiding geven tot iets, dat hij niet wenschelijk acht, dat er namelijk eene strekking zou geboren worden, om iemand met zichzelven in tegenspraak te brengen, door gedurig, met het register in de hand, er op te wijzen, wat men het eene jaar gezegd heeft en hoe men er het andere over denkt. Spr. wil evenwel de zaak wel ter sprake brengen.

Het art. wordt zonder omvraag goedgekeurd.

Wordt alsnu in stemming gebragt het artikel, waarover gisteren de stemmen staakten, en het voorstel der komm. tot vermindering aangenomen met 11 tegen 9 stemmen. Tegen stemden de HH. *v. Dielen*, *v. Doorn*, *v. Lier*, *v. Cleeff*, *Ackersdijck*, *Karsten*, *de Jong*, *Bake* en de Voorz.

Aan de orde is alsnu de begrooting der ontvangsten. Hoofdst. I en Hoofdst. II afd. I worden zonder omvraag aangenomen. Afd. II wordt aangehouden tot na behandeling der overige artt.

Afd. III art. 1. *a.* 100 *opcenten op de hoofdsom der rijksbelasting op het geslagt f* 28000;

b. plaatsel. belasting op het geslagt, elders van rijkswege veraccijnsd f 3000. . . . . *f* 31000.

Door de komm. is voorgesteld dezen post te brengen op *f* 30,000.

De Voorz. heeft er niets tegen, maar moet toch zeggen dat het moeijelijk is tegenover elkander staande begrippen en wenschen van den raad gelijkelijk te bevredigen. Gedep. Staten hebben voorgeschreven, dat men eene gemiddelde som moet aannemen. B en W. hebben dit gedaan door het besluit van den raad te volgen, dat men het cijfer van het vorige jaar zou nemen, en nu stelt men daarop weder verandering voor.

De heer *Boer* zegt, dat de komm. daartoe bewogen is, om toch vooral niet den schijn te hebben van de inkomsten te hoog te willen stellen. Ziende nu dat in 1855 deze belasting heeft opgebragt *f* 29,906, in 1856 *f* 30,960, in 1857 *f* 31,334, heeft zij gemeend dat het wel wat gewaagd was, haar nu te stellen op *f* 31,600, maar het beter geacht 1000 minder te ramen.

De heer *de Muralt* meent dat het voorschrift van Gedep. Staten is, dat de raming moet zijn overeenkomstig de opbrengst van 't laatste jaar, als de belasting de zelfde blijft en er geene redenen tot eene andere raming zijn.

De *Voorz.* zegt dat men des noods als reden zou kunnen aannemen dat de belasting een oogenblik door eene wijziging van het tarief iets meer heeft opgebragt.

De heer *van Cleeff* ziet in de toeneming der waarde van het vee gedurende de laatste jaren wel grond om de raming lager te stellen.

De heer *Bosch* doet opmerken, dat de komm. tot deze lagere raming gebragt is, omdat de aanzienlijke opbrengst van den akzijns op het geslagt in 1857 vooral is toe te schrijven aan het verhoogde tarief dat gedurende een maand in werking geweest is, doch sedert dien tijd is ingetrokken. Ook met het oog op de regeringsvoorstellen tot vermindering van de belasting op het geslagt, meent Spr. dat de voordragt der komm. zich laat aanbevelen.

Het voorstel der komm. wordt met 13 stemmen tegen die der HH. *Jongeneel*, *Ram*, *v. Dielen*, *de Muralt*, *Vischer* en *Pabst* aangenomen.

Art. 2. *Belasting op het gedisteleerd*. A: *Op het binnenlandsch, als:*

a. 150 *opcenten op de hoofdsom der rijksbelasting op het binnenl. ged. f* 93.500;

b. plaatsel. bel. op het binnenl. ged., elders van rijkswege veraccijnds f 1500, te zamen *f* 95000;

B: *Op het buitenlandsch, als:*

a. 90 *opcenten op de hoofdsom der rijksbel. op het buitenl. ged. en* 60 *opcenten op de hoofdsom der rijksbel. op de buitenl. likeuren f* 1500;

b. plaatsel. bel. op het buitenl. ged., elders van rijkswege veraccijnsd f 1500, te zamen *f* 3000; voor 't geheel *f* 98000.

De komm. stelt voor Lett. *a* met 1000 te verminderen.

De heer *de Muralt* eerbiedigt het besluit zoo even in strijd met de voorschriften van Gedep. Staten genomen, en wel omdat men althans daarvoor een reden zal kunnen opgeven; voor dit artikel echter bestaat geen reden, te minder daar de belasting jaarlijks toeneemt.

De *Voorz.* zegt, dat men hier welligt zou kunnen toepassen, dat bij de Regering wetsontwerpen aan hangig zijn, volgens welke men de belasting tot 100 opcenten zou heffen, terwijl nu 150 zijn uitgetrokken.

De heer *Schuurman* merkt aan, dat Gedep. Staten wel zeggen, dat het cijfer van het laatste jaar moet tot grondslag genomen worden; maar niet dat men precies moet nemen de opbrengst van 't laatste jaar, men kan niet veronderstellen, dat juist die som zal worden opgebragt en men toch niet geene begrooting zal maken, waarbij de belastingen tot hare hoogste opbrengsten zijn geraamd.

De heer *Bosch* zegt, dat wel is waar de belasting op het gedisteleerd in 1857 *f* 98000 heeft opgebragt, doch dat die opbrengst in 1856 slechts *f* 91000 bedroeg, zoodat hij gelooft dat de komm. voorzigtig gehandeld heeft, door de opbrengst voor 1859 op *f* 97000 te stellen en niet op te voeren tot *f* 98000, gelijk door B. en W. wordt voorgesteld.

Het art. wordt met de wijziging door de komm. voorgesteld, aangenomen met 14 stemmen; tegen die der HH. *Jongeneel*, *Ram*, *v. Dielen*, *de Muralt*, *Pabst* en *Visscher*.

De 5 volgende art. worden zonder omvraag aangenomen.

Afd. IV art. 3. *Opbrengst van verpachte* door... *vaartregten, haven-, kraan-, sluis-, brug-, en veergelden, wik-, weeg-, meet- en keurloonen*, *marktgelden en dergelijke, als:* a. *Sluisgelden* voor *het openen van de sluis te Nieuwersluis* f 600 b. Om*haalgelden aan het Lukas- en Begijnenbolwerk* f 1... c. *Bruggelden aan de wipbrug buiten Tolsteeg* f 1... te zamen . . . . *f* 1...

De heer *de Graaf* zou het dagelijksch bestuur in overweging geven eens te denken over de verpachting der sluizen buiten de Weerd en te Vreeswijk.

De *Voorz.* zal dit gaarne tot een punt van overweging maken. Evenwel, de sluis was vroeger in pacht, en toen klaagde de schipperij veel meer over hooge berekening dan thans.

De heer *de Graaf* zegt, dat juist de schipperij ... klaagt en *thans* aan verpachting de voorkeur ge...

De heer *Pabst* zou wel wenschen dat de ... der keurloonen onderzocht werd, daar men ... dat de opbrengst zeer belangrijk is.

De *Voorz.* meent dat de zaak geregeld is overeenkomstig een besluit van den raad.

De heer *Pabst* zegt: dat door den keurmeester de keurloonen geheven worden telkens bij de keuring en wel als traktement, en dat wenscht Spr. veranderd te zien.

De *Voorz.* gelooft dat dit een beginsel is waar... over de raad rijpelijk moet delibereren. Spr. is echter bereid de keurloonen voor memorie uit te trekken in afwachting eener nadere beslissing. Spr. deelt niet de zienswijze, dat het voor de stad ... is zich met de inning dier gelden te belasten.

De heer *Pabst* zegt, dat hem verzekerd is, dat die keurloonen *f* 1800 a *f* 2000 zouden bedragen, en dat zou toch veel te hoog zijn.

De *Voorz.* zegt, dat men nu op een geheel ander terrein komt en dat de vraag zou zijn of het tarief ook verlaagd moest worden?

De heer *Pabst* zegt, dat de zaak nieuw is ... men dus in het eerste jaar natuurlijk niet kon weten wat zij zou opbrengen. Nu echter kan men dit van dien keurmeester vernemen, en is het dat die opbrengst werkelijk zoo groot is, dan zou hij haar in de stadskas gestort wenschen te zien.

De heer *de Jong*, zegt dat in eene vorige vergadering deze zaak reeds ter sprake is gebragt. De toenmalige Voorz., de heer *v. Dielen*, merkte destijds op, dat volgens de verordening op het stuk der keurloonen bestaande, die ten bate der keurmeesters bleven en niet ten kantore van den ontvanger der stad behoefden overgestort te worden. Spr. heeft de zaak later overwogen en na inzage der verordening moet hij erkennen, dat het gevoelen van den heer *v. Dielen* in die verordening grond vindt. — In die verordening is bepaald, *dat het keurloon door den keurmeester wordt ingevorderd.* Daarbij is niet gevoegd de zinsnede, dat de gelden daaruit 'profluerende zullen *overgestort worden bij den stedelijken ontvanger*, zoo als dit in andere dergelijke verordeningen als op *kraangelden, openbare vermakelijkheden, marktgelden* ... uitdrukkelijk wordt vermeld. Het schijnt dus dat men bij de keurloonen eenen anderen weg heeft willen inslaan, en dat men die aan den keurmeester heeft willen laten. Intusschen komt die toestand Spr. voor, te zijn in strijd met de gem.-wet, welke wil dat alle belastingen in de gemeente kas moeten worden gestort.

De *Voorz.* zegt dat het geene belasting is, maar eene belooning, die de keurmeesters krijgen voor zekere dienstprestatie, even als de zakkendragers eene belooning ontvangen volgens een tarief.

(*Vervolg hierna*).

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.